

Jubiläumsvorstelling Ultima Vez

Constate beweging van vallen en opstaan

door Ilse van Haastrecht

Roekeloos stampende voeten betreden het toneel. De dreigende stappen van een danser naderen een vrouw, ze ligt op de vloer. Hij komt steeds dichterbij tot het moment dat hij de danseres bijna raakt op een van haar ledematen. Zijn stappen herhalen zich, ze raken steeds net niet haar lijf omdat zij probeert uit te wijken voor deze onverwachte agressiviteit.

Destructieve pijniging; een van de thema's in het oeuvre van de Belg Wim Vandekeybus. Aantrekking en afstoting, vernieling en constructie, instinct en risico; het zijn allemaal ideeën die in zijn stukken te vinden zijn. Met de voorstelling 'Spiegel' herneemt Vandekeybus scènes uit het repertoire van 20 jaar 'Ultima Vez', zijn gezelschap.

Zo is er een scène uit zijn debuutvoorstelling 'What the body does not remember' te zien, waarbij de dansers boven zichzelf bakstenen hoog de lucht in gooien. Ze wachten totdat iemand ze er van onder uit trekt en redt van de verpletting. 'What the body does not remember' won in 1986 in New York een Bessie Award voor beste dansproductie, waarmee Vandekeybus in één keer zijn reputatie vestigde.

In het hernemen van de stukken voor 'Spiegel' zocht hij naar de essentie van zijn eigen bewegingsidoom. Het is dan ook een avond vol dans geworden, waarbij de filmische en theatrale kwaliteiten van zijn werk zijdelings om de hoek komen kijken. Zijn vocabulaire kenmerkt zich door een constante beweging van vallen en opstaan. Vandekeybus laat zijn dansers veel risico's nemen; ze rollen soms als een wilde over de grond en moeten op elkaar vertrouwen om de riskante timing in zijn werk te laten slagen.

Een compilatievoorstelling maakt het moeilijk een spanningsboog vast te houden, toch lukt het Vandekeybus en zijn dansers het publiek mee te voeren in kleine verhalen over mensen, alleen en in een groep. Het fragment waarbij de dansers met een halve sinaasappel in de hand zoeken naar een passende partner is een mooi voorbeeld van deze vertelkwaliteiten. Zodra de partner is gevonden zetten ze een langzame dans in waarbij de intimiteit de boventoon voert. Een aangenaam contrast na de rauwe beelden van daarvoor.

Tussen de fragmenten in creëerde Vandekeybus poëtische momenten die je doen beseffen dat de dansers niet alleen zichzelf en elkaar bewegen, maar dat ook de ruimte en lucht een groot onderdeel zijn van de voorstelling. Zo is er de danser die een pluisje in de lucht probeert te houden door er tegen te blazen. Zijn bewegingen worden enkel gestuurd door de richting van de wind en het pluisje.

Zo vluchtig en moment gebonden is de dans van Vandekeybus. Voor je het weet heb je het momentum gemist en razen de dansers door naar een volgend risico. Die zijn soms klein en intiem, maar ook kunnen ze de kijker intimiderend van de stoel blazen. De jubileumvoorstelling van Vandekeybus is een interessant weerzien voor de liefhebber en een geschikte introductie voor de belangstellende.

'Spiegel' door Ultima Vez

23 mei te zien in het Lucent Danstheater